

Istoric municipiu

Repere Istorice:

Atestata documentar la 1265 sub numele Hungnod, conform registrului de dijme papale, Hunedoara va cunoaste o dezvoltare impetuoasa si va juca un rol important în istoria României. Vechimea acestei asezari ce a luat nastere la poalele dealului Sanpetru la confluenta raurilor Cerna si Zlasti, este mult mai adanca in negurile timpului decat atestarea documentara. Arheologii au descoperit atat in vatra orasului cat si in satele din imprejurimi de unde isi trage seva, urme de locuire, datand din epoca pietrei. De asemenea pe Dealul Sanpetrului dainuiesc intr-o deplina succesiune urme materiale din epoca bronzului si a fierului. Au fost gasite pe terasele din jurul cetatii un depozit, mai mult de o tona de lupe mari de fier si un atelier metalurgic comportand opt cuptoare din vremea daco-getilor. In actualul areal de locuire al hunedorenilor s-au descoperit tezaure monetare din vremea dacilor cunoscute sub denumirea "de tip Hunedoara", precum si monede romane de tip republican sau imperial cuprinzand o perioada de timp indelungata (183 i.Hr.-sec III. d.Hr.) ceea ce dovedeste puternice contacte economice si nu numai, între doua civilizatii, una a "cetatii eterne Roma" si alta plamadita de nemuritorii antichitatii daco-getice.

In urma cuceririi Daciei de catre Imperiul Roman, zona Hunedoarei a atras atentia lumii romane prin bogatiile sale, în special fierul. Acest fapt e ilustrat de urmele descoperite la Teliuc, o "villa rustica", pe dealul Sânpetru era un castru roman în care se instaleaza un post de paza a Legiunii a XIII-a Gemina. Urme s-au mai descoperit langa Castel si langa gara. De asemenea vestigii din aceasta epoca exista si in satele Cincis, Pestisul Mare unde era un vicus (sat roman), Manerau, Nandru, Ghelari etc.

In 1409, la 18 octombrie, regele Ungariei Sigismund de Luxemburg daruieste si innobileaza pentru faptele militare deosebite pe cneazul Voicu din Cincis, fiul lui Serb. In acelasi document pomeneste si pe alti membrii ai familiei ca stapanitori ai cetatii si domeniului regal Hunedoara. Este vorba de Mogos si Radu, fratii...si Iancu, fiul lui Voicu. Din acest moment, cetatea Hunedoara cunoaste o noua etapa a dezvoltarii sale. Iancu a amenajat cetatea pentru locuit, a construit sala cavalerilor si sala dietei in stil neogotic infrumusetat de logiile exterioare ale acestei sali. De asemenea s-a construit aripa si turnul "ne boisa"(nu te teme) un eventual loc de refugiu in caz de primejdie.

Dupa moartea lui Iancu de Hunedoara la 11 august 1456 la Zemun, langa Belgrad, in Ungaria au loc lupte interne pentru tron in care sunt implicati si succesorii eroului din Hunedoara, lupte care dau castig de cauza fiului lui Iancu, Matei Corvin, care devine rege al Ungariei medievale. In acest rastimp, sotia lui Iancu, Elisabeta si fiul lor Matei vor continua lucrarile de modernizare; in aripa Matei, se picteaza fresca murala ce sugereaza originea romanescă a lui Iancu. Secolul XVII marcheaza noi lucrari

la castel legate in mare parte de numele principelui Gabriel Bethlem. Se construiește aripa Bethlem (1622) așa cum o demonstrează și o inscripție descoperită pe ancadramentul unei ferestre.

În timpul Corvinilor, Hunedoara devine targ (= opidum) al fierului, metal pe care padurenii îl valorifică pentru alte produse, având valoarea de monedă. Avantajul economic din această epocă al domeniului și orașului Hunedoara se va menține și în secolele următoare. Orașul va ajunge în secolul XVII la o stare prosperă, locuitorii săi fiind scutiți de dări față de stat. Au beneficiat de privilegii încă din vremea regelui Matei Corvin, care în 1480 îi scuteste pe Hunedorenii de plata oricărui dăru, scutiți care se păstrează și în secolele următoare. Ca urmare crește numărul locuitorilor care variaza între 784 în 1512 și 896 în secolul al XVII.

După moartea lui Matei Corvin, Hunedoara intră în stăpânirea fiului acestuia Ioan, care se stinge de tânăr. Soția sa Beatrice de Frangepan, se va recăsători cu Georg de Hohenzolern, marchiz de Brandenburg în 1509. Georg de Brandenburg nu se va stabili în Hunedoara. El va numi un castelan cu drept de reprezentare, pe Gheorghe Stolz.

În 1514 a izbucnit răscoala țărănească ce a fost condusă de Gh. Doja. Cu acest prilej, mulți țărani de pe domeniul Hunedoarei au fost închiși în cetate drept pedeapsă. Cu sprijinul nobilimii, Ioan Zapolya va înăbuși răscoala.

Sfârșitul sec. XVIII, precum și secolele XIX și XX, marchează probleme noi, legate de conștiința de neam, de spiritualitate. Aici s-a dezvoltat o spiritualitate românească autentică. În numeroasele biserici sau mănăstiri ortodoxe ca cele de la Cerna, Plosca, Prislop, Cincis, Nadăștie, Manerău, Zlăști și altele au fost școli de dascăli, numeroși cnezi români îndeplinind funcția de preoți și dieci. Din păcate nu cunoaștem cu exactitate vechimea acestor locașe de lumină.

După al doilea război mondial, conform concepției vremii, industria hunedoreană a cunoscut o dezvoltare fără precedent. În preajma revoluției din 1989, în Hunedoara, se produceau peste 3 mil. tone de oțel, peste 2 mil. tone coș metalurgic, încălțăminte, tricotașe etc. Această dezvoltare a atras forța de muncă. Populația orașului a ajuns la un maximum de 89.000 locuitori. Ca urmare s-a dezvoltat spațiul de locuit, și s-au construit noi așezăminte de învățământ, sănătate sau cultură. S-au construit 12 școli generale, 5 licee, un spital modern, un institut de învățământ superior, două stadioane, o sală de sport, piscină, iar după 1989 s-a construit o popicarie modernă, capabilă să adapostască mari concursuri internaționale. Conducerea supracentralizată, ineficiența cronică și sugrumarea oricărei urme de liberă inițiativă au provocat însă începând din anii '80 degradarea economiei. Din cauza săraciei tot mai accentuate, a lipsei de libertate și a opresiunii s-au creat tensiuni sociale și nemulțumiri ce au explodat în decembrie 1989.

Primul primar după 1989 al Hunedoarei a fost ing. Marcu Ioan, urmat apoi în 1990 de ing. Doda Viorel. În urma alegerilor din 1992 a devenit primar dl.ec. Remus Mariș, care a fost reales și în legislaturile următoare (1996-2000, 2000-2004), În urma alegerilor din 2004 a fost ales primar dl.ing.Schiau Nicolae.

Între anii 2008-2012, primar al municipiului Hunedoara a fost dl. Ovidiu Marius Hada.

Între anii 2012-2016, primar al municipiului Hunedoara a fost dl. Viorel Arion.

În prezent, începând cu iunie 2016, primar al municipiului Hunedoara este dl. Dan Boboutanu.